

Via www.internetconsultatie.nl is van 19 juni 2020 tot en met 31 juli 2020 aan een ieder de mogelijkheid geboden te reageren op het wetsvoorstel. Er zijn in totaal zes reacties binnengekomen van organisaties en een particulier. Twee respondenten hebben anoniem gereageerd en een daarvan is tevens aangemerkt als niet openbaar. De organisaties zijn onder te verdelen in organisaties die zich inzetten voor tabaksontmoediging en gezondheid, organisaties uit de tabaksindustrie en een organisatie die belang heeft bij de verkoop van tabaksproducten. Bij de consultatie is aangegeven dat degenen die verbonden zijn aan de tabaksindustrie worden verzocht om alleen een reactie te geven die strekt tot technische opmerkingen. Dit houdt verband met artikel 5, derde lid, van het WHO Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging. Uit dit artikel volgt dat verdragspartijen maatregelen moeten nemen om het tabaksontmoedigingsbeleid te beschermen tegen commerciële belangen van de tabaksindustrie.

Een organisatie uit de tabaksindustrie is er alles aan gelegen om sigaretten zo snel mogelijk te vervangen door wetenschappelijk onderbouwde, innovatieve tabak- en nicotinehoudende producten die niet gebaseerd zijn op het principe van verbranding. Zij richten zich met hun reactie derhalve uitsluitend op het voorstel om elektronische verhittingsapparaten te reguleren. Deze organisatie is van mening dat er overwogen moet worden om subcategorieën aan te brengen binnen de definitie van elektronische (verhittings)apparaten om een duidelijk onderscheid te maken tussen elektronische apparaten die uitsluitend tabaksproducten verhitten en elektronische apparaten die (gedeeltelijk) gepaard gaan met een proces van verbranding. Een aangepaste definitie doet volgens hen recht aan de erkenning dat het gebruik van rookloze alternatieven zoals e-sigaretten en verhitte tabaksproducten, minder schadelijk is dan het roken van sigaretten en shag, alsmede aan de wetenschappelijke onderbouwing van het RIVM op dit gebied. Hier wordt niet aan tegemoet gekomen. Er is geen aanleiding een geforceerd onderscheid te maken tussen de verschillende elektronische verhittingsapparaten, omdat voor beide voorgestelde subcategorieën dezelfde eisen gaan gelden. Een andere organisatie uit de tabaksindustrie vindt dat regels zoals het uitstalverbod en de generieke verpakkingseisen niet voor elektronische verhittingsapparaten zouden moeten gelden, omdat de consument dan minder goed onderscheid kan maken tussen de (schadelijkere) traditionele tabaksproducten en (minder schadelijke) elektronische dampwaar en daardoor minder goed voorlichting mogelijk is over de schadelijkheid. Hier wordt het volgende over opgemerkt. Het uitstalverbod staat voorlichting over de schadelijkheid niet in de weg. Verder worden eisen aan de verpakking nader uitgewerkt in lagere regelgeving. Daarbij worden standaard verpakkingseisen voor elektronische verhittingsapparaten voorsnog niet voorgeschreven. Dit kan in de toekomst worden overwogen.

Een andere organisatie uit de tabaksindustrie is van mening dat het uiterlijk van sigaretten geen invloed heeft op roken. Bovendien acht deze organisatie het stellen van eisen aan het uiterlijk van sigaretten in strijd met het recht op vrijheid van meningsuiting, het recht op vrije handel zoals beschermd in de Benelux merkenwet en een inbreuk op het intellectuele eigendomsrecht. Daarbij is deze organisatie van mening dat sigaretten met een standaard uiterlijk de illegale handel in sigaretten stimuleert. Op de reactie van deze respondent is uitgebreid ingegaan in de memorie van toelichting van het wetsvoorstel. In aanvulling hierop wordt nog benadrukt dat de Nederlandse regering naast het terugdringen van het gebruik van verslavende tabaksproducten in het belang van de volksgezondheid, ook het terugdringen van de illegale handel in tabaksproducten hoog op de agenda heeft staan. Nederland heeft daartoe het Internationale Protocol tot uitbanning van de illegale handel in tabaksproducten (hierna: Protocol) ondertekend. Het wetsvoorstel hiertoe treedt later dit jaar in werking. Daarnaast is het vanaf 23 januari 2020¹ verplicht om op verpakkingen van tabaksproducten een unieke identificatiecode en veiligheidskenmerk te plaatsen. Aan de hand van deze regelgeving wordt een pakket aan wettelijke maatregelen voorgeschreven dat er samen voor moet zorgen dat de legale handel in kaart wordt gebracht, vreemde in het oog springende illegale activiteiten makkelijker gesignaleerd worden en de illegale handel wordt teruggedrongen. Het risico dat sigaretten met een standaard uiterlijk de illegale handel in sigaretten stimuleert doordat

---

¹ Wet van 4 december 2019 tot wijziging van de Tabaks- en rookwarenwet houdende implementatie van de artikelen 15 en 16 van Richtlijn 2014/40/EU inzake de procedure en de verkoop van tabaksproducten, Stb. 2019, 478.

er een situatie ontstaat dat deze eenvoudiger te vervalsen zijn, wordt daarom voldoende ondervangen.

25 organisaties die zich inzetten voor het laten opgroeien van een rookvrije generatie zijn grote voorstanders van het reguleren van elektronische apparaten die worden gebruikt voor het verhitten van tabak en voor het stellen van eisen aan het uiterlijk van sigaretten. Zij zijn het ook eens met de voorgenomen eisen die gesteld gaan worden aan het uiterlijk van sigaretten en spreken dan ook gezamenlijk hun steun uit voor de voorgestelde maatregelen. Benadrukt wordt dat uit onderzoek van het RIVM blijkt dat in de emissies van de tabakssticks stoffen aanwezig zijn die schadelijk zijn voor de gezondheid, waaronder bekende kankerverwekkende stoffen uit tabaksrook. De emissies van de onderzochte tabakssticks bevatten daarnaast evenveel nicotine als andere soorten tabak en zijn daarmee net zo verslavend. Om jongeren te beschermen tegen verhitte tabak, is het belangrijk dat de relevante maatregelen die nu al gelden voor tabak, ook gaan gelden voor de elektronische apparaten waarmee tabak wordt verhit. Wel noemen deze organisaties dat het van groot belang is dat bovengenoemde eisen zo snel mogelijk worden uitgewerkt in lagere regelgeving. Een andere organisatie die zich inzet voor tabaksontmoediging en gezondheid heeft dezelfde reactie ingezonden.

Op de reactie van één respondent wordt niet verder ingegaan. Deze respondent geeft geen antwoord op de vragen die in de internetconsultatie worden gesteld, maar snijdt onderwerpen aan die geen betrekking hebben op het onderhavige wetsvoorstel.